

Na temelju odredbe članka 24. stavka 1. podstavka 3. Statuta Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje, 9.-a izvanredna izborna sjednica Sabora Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje na svojoj sjednici održanoj u Osijeku dana 8. listopada 2017. godine donosi:

P R O G R A M

HRVATSKOG DEMOKRATSKOG SAVEZA SLAVONIJE I BARANJE

U ovim presudnim trenucima za sadašnjost i budućnost hrvatskog društva, Republike Hrvatske i naše buduće hrvatske županije (regije) Slavonije i Baranje, o kojoj će odlučiti Vlada Republike Hrvatske i Hrvatski Sabor, vođeni plemenitim i dobrim namjerama, za gospodarski napredak i socijalno blagostanje građana svih krajeva Republike Hrvatske, jačanja suradnje na područnom (regionalnom) razvoju Republike Hrvatske radi pridonosa gospodarskom razvitku i smanjenju područnih (regionalnih) nejednakosti te ravnomjernom razvoju županije (regije) Slavonije i Baranje i drage nam domovine Republike Hrvatske, članovi Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje (u daljnjem tekstu: HDSSB) sve će svoje potencijale staviti u službu oživotvorenja principa (načela) i ciljeva navedenih u ovome Programu.

Programom se promiče ostvarivanje najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske: sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav, radi zadovoljavanja potreba i interesa te poboljšanja kvalitete života prije svega u našoj budućoj hrvatskoj županiji (regiji) Slavoniji i Baranji i ravnopravno u ostalim županijama (regijama) u okviru Republike Hrvatske.

Prema odredbama Programa članovi HDSSB-a obvezni su poduzimati sve aktivnosti i radnje što ih mogu činiti po Ustavu Republike Hrvatske, radi zaštite građanskih probitaka ili zauzimanja za socijalna, gospodarska, politička, nacionalna, kulturna ili druga uvjerenja i ciljeve u Republici Hrvatskoj kao jedinstvenoj i nedjeljivoj demokratskoj i socijalnoj državi.

Sabor Republike Hrvatske ima pravo raspolagati i donositi sva potrebna pravila i propise glede područja županija (regija) i druge imovine koja pripada županiji (regiji) Slavonije i Baranje. Nove županije (i/ili regije) kao prirodne, povijesne, prometne, gospodarske, društvene ili samoupravne cjeline neće se osnovati ili uzdići unutar vlasti Republike Hrvatske, niti će koja županija biti osnovana povezivanjem dviju ili više županija bez suglasnosti zakonodavnih tijela države kao i Sabora Republike Hrvatske.

Članovi političke stranke HDSSB kao građani Republike Hrvatske koji žive na prostorima područja (regije) Slavonije i Baranje, žele djelovati i ostvarivati zacrtane ciljeve u ovom Programu kako bi unaprijedili opću dobrobit za sebe i svoje potomstvo.

1. Razlozi postojanja Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje

Republika je Hrvatska, prema odredbama Ustava Republike Hrvatske, prema obliku organizacije države određena kao jedinstvena i nedjeljiva demokratska i socijalna država. Temelj je administrativno-teritorijalnog ustroja u Republici Hrvatskoj mjesna, lokalna i područna (regionalna) samouprava. Da bi se osigurala autonomija lokalne i regionalne samouprave te mogućnost provedbe njihove reforme, a time i decentralizacija države, Ustavom je jasno propisano da je državna vlast ograničena Ustavom zajamčenim pravom na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. Tako su jedinice *lokalne* samouprave *općine* i *gradovi*, a jedinice *područne (regionalne)* samouprave *županije*. Područje općina, gradova i županija određuje se na način propisan zakonom. Zakonom je propisano da je županija jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa. Promjene granica, kao i druga pitanja važna za teritorijalne promjene jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u Republici Hrvatskoj uređuju se posebnim zakonom. Pri svakoj promjeni područja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prethodno se mora tražiti mišljenje stanovnika te jedinice. Županijski ustroj rezultat je povijesnog naslijeđa i društvenih prilika u stvaranju hrvatske države, njezinog održanja u ratnim prilikama i suzbijanja separacijskih tendencija u hrvatskoj državi. Naziv (ime) jedinice lokalne samouprave određuje se zakonom prema nazivu naselja u kojem je njezino sjedište ili prema povijesnom ili zemljopisnom obilježju. Inicijativu za promjenu područja županije, grada ili općine utvrđene zakonom mogu dati predstavnička tijela jedinice lokalne samouprave po prethodno pribavljenom mišljenju stanovništva na području za koje se traži promjena.

Slavonija je, s Baranjom, podijeljena na pet županija. Takav način teritorijalno upravne organizacije jedne povijesne regije, nakon gotovo dvadeset godina, pokazuje se neučinkovitim. Administrativno drobljenje područja Slavonije i Baranje (regije) na pet županija stvorilo je veliku podregionalnu, neučinkovitu administraciju, a nedostatak strategije gospodarskog regionalnog razvoja, ogromna ratna razaranja i velika metropolizacija i centralizacija hrvatske države uzrokovali su opće osiromašivanje, iseljavanje stanovništva, a posebice mladih ljudi iz Slavonije i Baranje (regije) u metropolu i/ili u zemlje Europske unije, ali i u ostatak svijeta.

Nakon Domovinskog rata Slavonija i Baranja našle su se u teškom socio-ekonomskom položaju. Rat, tranzicija i metropolizacija uvelike su pridonijeli gospodarskom i socijalnom siromašenju nekada bogatog područja (regije). Političke stranke u regiji i njihovi zastupnici u Hrvatskom Saboru počesto nisu pokazivali, a niti pokazuju veće zanimanje u zastupanju i obrani područnih (regionalnih) interesa.

Članovi HDSSB-a smatraju i uvjereni su da među mnogobrojnim političkim strankama registriranim u Republici Hrvatskoj ima mjesta i za ovu, našu novu političku stranku područne (regionalne) orijentacije. Naša politička stranka HDSSB predstavlja i zastupa interese Slavonije i Baranje kao cjeline ili jedinstvene teritorijalno administrativne socio-

ekonomske regije kao samoupravnog tijela s vlastitim ovlastima i zadaćama prema ustavom određenim načelima. Razlozi osnivanja HDSSB-a odgovor su na posvemašnju centralizaciju i metropolizaciju te zastupanje interesa Slavonije i Baranje kao područja (regije) s geografskim, gospodarskim, socijalnim i kulturnim posebnostima koja cilja na demokratsku participaciju građana, na gospodarsko-socijalni razvoj te na promicanje i zaštitu regionalnih interesa, kao i na jačanje nacionalnoga jedinstva te na veze solidarnosti među svim građanima Republike Hrvatske u kontekstu do sada iznošenih prijedloga organizacije Hrvatske u pet županija sukladno općim trendovima u Europskoj uniji (EU) te poboljšanja socijalnih i gospodarskih prilika u području (regiji) s naglaskom na investicije, zapošljavanje, obnovu gospodarstva, demografsku obnovu i zaustavljanje iseljavanja stanovništva, posebice mladih ljudi.

Hrvatski je demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB), dakle, osnovan radi:

1. debirokratizacije područja (regije), odnosno, stvaranja jednog administrativnog središta sa sjedištem u Osijeku u kontekstu prijedloga nove područne (regionalne) organizacije države
2. stvaranja općih uvjeta za razvoj područja (regije) Slavonije i Baranje i zaustavljanja iseljavanja, sposobne i stručne populacije, posebice mladih i stručnih ljudi
3. promicanja regionalnog identiteta
4. promicanja razvoja regionalnog Sveučilišta u Osijeku i visokih učilišta u regiji kao temelja područnog (regionalnog) razvoja
5. prekogranična regionalna suradnja s regijama u Mađarskoj te Bosni i Hercegovini koje se zemljopisno oslanjaju na Slavoniju i Baranju, posebice u odnosu na dijelove hrvatskog korpusa u Bosni i Hercegovini, Mađarskoj i Vojvodini
6. novog vremena što treba i novu specijaliziranu područnu (regionalnu) političku stranku koja će moći odgovoriti na izazove 21. stoljeća i procesa globalizacije.

2. Ciljevi djelovanja Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje

Temeljni politički ciljevi djelovanja političke stranke HDSSB navedeni su u članku 9. Statuta HDSSB-a. Oni se ovim Programom proširuju na sljedeće ciljeve:

1. okupljanje građana regije oko programa (*popisa stvari koje treba učiniti ili razmotriti*) poradi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu – ljudskih prava i sloboda te ekoloških, humanitarnih, informacijskih, kulturnih, nacionalnih, pronatalitetnih, prosvjetnih, socijalnih, strukovnih, športskih, tehničkih, zdravstvenih, znanstvenih i drugih uvjerenja i ciljeva, a bez namjere stjecanja dobiti te svekolikog napretka područja (regije) Slavonije i Baranje te artikulacije, gospodarskih, političkih, socijalnih, kulturnih, nacionalnih, obrazovnih i ekoloških interesa građana unutar okvira Republike Hrvatske kao supsidijarne, decentralizirane i policentrične države, a u kontekstu projekta Europe regija i europskih integracija
2. osigurati članovima HDSSB-a i ostalim građanima analizu mogućega razvitka područja (regija) u Republici Hrvatskoj, identificirajući mogućnosti i rizike bitne za djelovanje HDSSB i novim načinom, postupcima, metodama i sadržajnim pritiscima

(rješavanje pitanja *kvalitete*) prema demokratizaciji i prilagodbenim sposobnostima (rješavanja pitanja *kvantitete*) za preživljavanje i razvoj područja (regije) Slavonije i Baranje

3. razmatrati u dijalogu i punoj otvorenosti prema drugim misaonim, duhovnim i kulturnim gibanjima, u okviru svojih mogućnosti u građanskom duhu, na tragu Ustava Republike Hrvatske, zakona, pozitivnih važećih propisa i dokumenata, kao i svih drugih pozitivnih znanstvenih, kulturnih i ostalih doprinosa razvoju čovjeka, naroda i hrvatskog društva, sve bitne, prioritetne intelektualne i duhovne, socio-gospodarske i ostale probleme oblikovanja sadašnjosti i budućnosti našega vremena i prostora područja (regije) Slavonije i Baranje u okviru nacionalne države i proširene Europe
4. povezivati se i surađivati s drugim srodnim političkim strankama, krugovima i organizacijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te promicati suradnju i zbližavanje među svim područjima (regijama) u Republici Hrvatskoj koja jamče pravnu zaštitu čovjekova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti te potiču ravnomjerni gospodarski napredak i socijalno blagostanje građana svih regija u Republici Hrvatskoj, kao jedinstvenoj i nedjeljivoj demokratskoj i socijalnoj državi, u kojoj je svatko dužan držati se Ustava i zakona te poštovati pravni poredak Republike Hrvatske.

3. Profil i identitet Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje

a) Skup građana kojima se jamči pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu

1. HDSSB je politička stranka građana slobodnog i dobrovoljnog udruživanja koja promiče i zastupa interese područja (regije) Slavonije i Baranje, kao teritorijalnog omeđenog područja i međustupnja između nacionalne i lokalnih zajednica u obavljanju funkcija vlasti i samouprave, čija nastojanja teže stvaranju temeljne naravne i kulturne povezanosti među njezinim članovima i društvenoj zajednici u cjelini, u sklopu domovine Hrvatske. Djelatnost je HDSSB-a interes za Republiku Hrvatsku te usmjeravanje aktivnosti ka ciljevima utvrđenim Statutom, s naglaskom da aktivnosti nisu zabranjene Ustavom ili zakonom. Područje (regija) Slavonije i Baranje i ostala područja (regije) u Republici Hrvatskoj konstituiraju se iz elemenata koji su, sa svoje strane, već integralne sastavnice ustavne države Republike Hrvatske: ideja kulturne slobode, samouprave, decentralizacije i supsidijarnosti, demokracije, (i u malome) diobe vlasti i kontrole moći. To se produbljuje u okviru legitimacijskih razloga jer regionalizacija je danas „postajućí” strukturni element ustavne države Republike Hrvatske i sazrijeva u maksimu europskoga prava. U Europi se već nalazimo na putu općeeuropskih područnih (regionalnih) struktura.
2. HDSSB se izričito protivi djaloivanjima koja:

- nasilno ugrožavaju demokratski ustavni poredak te neovisnost, jedinstvenost i teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske
 - ugrožavaju slobodu i prava drugih te zaštitu zdravlja i javnog morala
 - označavaju isticanje ili jačanje pojedinih dijelova Republike Hrvatske na štetu Republike Hrvatske kao cjeline (regionalizam)
 - označavaju pravo stanovništva nacionalno-teritorijalne jedinice da samostalno rješava stvari unutrašnje uprave (nacionalno-teritorijalna autonomija – autonomaštvo).
3. Temelji i dimenzije područja (regije) Slavonije i Baranje i ostalih područja (regija) u Republici Hrvatskoj, pitanje unutarnjeg opravdanja, odnosno legitimacijskih razloga treba izraditi iz načela ustavne države Republike Hrvatske i to:
- temeljnopravno – teorijsku legitimaciju (uključujući onu dobivenu iz kulturnih sloboda)
 - demokratskoteorijsku legitimaciju (uključujući etničke aspekte),
 - legitimaciju diobe vlasti (kontrolni argument)
 - gospodarsku, razvojnopolitičku legitimaciju
 - integracijske funkcije kao regionalni argument
 - dimenziju podjele zadataka, decentralizirajuću (supsidijarni argument)
 - i posebno, europolitički argument (natuknica „europska kultura kao raznolikost i jedinstvo”).

b) Slobodarska politička stranka

HDSSB je slobodarska politička stranka građana jer se zalaže za slobodu osobe, obitelji, naroda, područja (regije), domovine i države. To je politička stranka regionalne slobodarske orijentacije usmjerene prema demokratskom društvu i socijalno pravednom društvu u kojemu će se vlast pozivati na odgovornost, kako bi se spriječilo da pojedinac, ili čitava skupina, budu stjerani na rub društva.

HDSSB stavlja Hrvatsku, područje (regiju) Slavonije i Baranje i njezine ljude ispred svih, posebice ispred usko-stranačko-političkih interesa. HDSSB je zaštitnica područne (regionalne) slavonsko-baranjske osobnosti i hrvatskog identiteta. HDSSB osigurava kolektivnu moć mnogobrojnim pojedinačno nemoćnim ljudima – svojim članovima – i tako ih izjednačava s relativno malobrojnim koji su pojedinačno – ili organizacijski – moćni.

c) Narodna (nacionalna) politička stranka

HDSSB je politička stranka građana narodne (nacionalne) orijentacije u kojoj se članovi bore za svoja prava i služenje ne samo svome narodu nego i drugim narodima i općem napretku i općem dobru koje proizlazi iz društvenog morala: izražava svrhu ljudskog suživota i obuhvaća sve one uvjete društvenoga života u kojima ljudi, obitelji i udruženja mogu potpunije i lakše postići svoje usavršenje. Opće dobro ne znači samo skup ekonomskih dobara nego i uključuje sve ljudske i kulturne vrednote koje su neophodne za postizanje uspostavljanja ravnoteže između osobe i društva.

HDSSB Hrvatsku stavlja ispred svih stranačkih partikularizama. Hrvatska je temeljna politička vrijednost čiji se sadržaj izražava u njezinim posebnostima – hrvatskim područjima (regijama). Njezina regionalnost sastavni je dio nacionalnog interesa Republike Hrvatske kao nacije – države, a interes je boljitak i područja (regije) Slavonije i Baranje i Republike Hrvatske kao naše države i domovine. HDSSB-u je stran svaki regionalistički nacionalizam koji bi bio upravljen prema dezintegraciji Hrvatske kao države i nacije.

d) Demokratska politička stranka

HDSSB je demokratska politička stranka građana, što znači da njezini članovi mogu svakodnevno i slobodno izražavati i braniti svoje interese (predodžbe o vrijednosti koje razmjerno trajno motiviraju određeno ponašanje pojedinca) i potrebe, kao i svoje poglede na opće interese područja (regije) i države. Demokratsku orijentaciju potvrđuje svojim demokratskim programom i demokratskom organizacijom političke stranke. Kao specijalizirana politička stranka za zastupanje područnih (regionalnih) interesa, HDSSB svoju demokraciju izražava postulatima demokratske, pravne i socijalne države, zaštitom ljudskih i manjinskih prava te dekoncentracijom, decentralizacijom ili demetropolizacijom hrvatske države. Jačanje slobode djelovanja, stvaralaštva i demokracije bitno je opredjeljenje HDSSB-a.

e) Transgranična politička stranka

HDSSB je politička stranka građana koja će se zalagati za trans- ili prekograničnu suradnju. HDSSB je politička stranka zapadne orijentacije koja se zalaže za hrvatske europske integracije, Slavoniju i Baranju kao euroregiju. HDSSB uvažava dokumente o transgraničnim područjima (regijama) u Europi i prekograničnoj suradnji u europskim pograničnim područjima (regijama). Smisao je transgranične suradnje povećanje životnog standarda, jačanje dobrosusjedskih odnosa, politika zaštite manjina, razvoj demokracije i supsidijarnosti. Supsidijarnost je mogućnost rješavanja pitanja na razini područja (regije) u koju država nema potrebu intervenirati jer poslove prepušta organizaciji nižega reda. Prema tomu, HDSSB se zalaže za suradnju s područjima (regijama) u Bosni i Hercegovini i Mađarskoj, posebice onima koje su teritorijalno blizu hrvatskog područja (regije) Slavonije i Baranje.

f) Europska politička stranka i u sklopu Europe regija

HDSSB je politička stranka građana europske orijentacije koji su opredjeljeni za vrednote i ciljeve na kojima počiva Europska unija te prihvaćaju načela na kojima se temelji Ustav Europske unije, cijene kulturu poštivanja različitosti, tolerancije, solidarnosti i ravnopravnosti, očuvanja identiteta, jezika, tradicije, kao i partnerstva među državama. Zalaže se za hrvatske europske integracije i Hrvatske u Europskoj uniji potvrđujući temeljni interes i cilj da punopravno članstvo u Europskoj uniji pridonese ukupnom društvenom napretku i boljitku Republike Hrvatske i njezinih građana.

HDSSB Slavoniju i Baranju u eurointegracijskim procesima i u procesu globalizacije vidi kao hrvatsku euroregiju koja želi djelotvorno sudjelovati u izgradnji europskog društva.

4. Teritorijalni okvir aktivnosti i djelovanja

4.1. Područje (regija) Slavonija, Baranja i zapadni Srijem sa sjedištem u Osijeku

4.1.1. Područje (regija)

Područje (regija) - *lat. regio* znači - kraj, predio, područje, okolinu, zemlju, pokrajinu, oblast, okrug, okružje; predstavlja kraj, predio, dio neke administrativno političke cjeline. Dio s prepoznatljivim demografskim, socijalnim, gospodarskim, kulturnim i političkim identitetom.

Kao prepoznatljiva gospodarska, kulturna i politička podcjelina regija može prelaziti granice nacionalne države (primjer Baranje), pa pučanstvo rubnih područja nacionalnih država može imati mnogo veće sličnosti, zajedničke interese i odnose nego li sa središtem/metropolama svojih nacionalnih država (tamo gdje su granice definirane). Područje (*regiju*) prije svega tvori: a) veća skupina ljudi; b) ona se oblikuje iz administrativne mreže kao mrežišta za infrastrukturne ustanove; c) postaje političkim čimbenikom kada ju većina njezinih stanovnika prizna za kategoriju života i kada to priznanje povuče značajne društvene posljedice. Područja (regije) postaju značajne s europskim ujedinjavanjem.

U gospodarskom se smislu područje (regija) pojavljuje kao konkurirajuća cjelina nacionalnom i globalnom tržištu. Stvaranje područja (regija) kao relativno samostalnih cjelina proizlazi iz sloge o artikulaciji područnih (regionalnih) interesa i iz socio-gospodarske prinude. Područje (regija) oslanja se na princip (načelo) supsidijarnosti posuđen iz katoličko-socijalnog nauka, kojim se želi zaštititi autonomija pojedinaca i manjih skupina pred bezobzirnošću i totalitarizmom većih društvenih skupina. Supsidijarnost u hijerarhiji ovlasti unutar državne cjeline znači prijenos poslova na društvo ili institucije nižega reda. Demokratska artikulacija i reprezentacija interesa područja (regije) trebala bi biti u okviru „područnog (regionalnog) parlamenta“; državnog parlamenta (županijskog doma) i kroz opću političku reprezentaciju u hrvatskom parlamentu.

4.1.2. Srednjoeuropski identitet područja (regije) Slavonije i Baranje

Područje (regija) Slavonije i Baranje ima prepoznatljivi srednjoeuropski identitet. Od 18. do 20. stoljeća, do propasti Austro-Ugarske Monarhije, područje (regija) Slavonije i Baranje predstavljaju multikulturno i multietničko društvo u kojemu su, uz većinsku hrvatsku, postojale i njemačka, mađarska i židovska kultura. Hrvatska je komponenta dugo bila potiskivana, ali je snažnije oživjela krajem 19. i početkom 20. stoljeća kao sastavni dio borbe za nacionalnu emancipaciju protiv germanizacije i mađarizacije. Ulaskom u prvu i drugu južnoslavensku tvorevinu započeo je proces *balkanizacije*. Unatoč tomu, prostor Slavonije i Baranje sačuvao je srednjoeuropski kulturni identitet. Dokaz tomu su graditeljski i kulturni spomenici koji ovo hrvatsko područje (regiju) stavljaju uz bok ostalim područjima (regijama) u srednjoj Europi.

4.1.3. HDSSB za novi područni (regionalni) ustroj Republike Hrvatske

Kao politička stranka regionalne orijentacije, HDSSB prihvaća prijedloge novog područnog (regionalnog) ustroja prema kojemu bi se Hrvatska sastojala iz pet povijesnih područja (*regija*).

U okviru Slavonije i Baranje predviđeno je jedno područje (regija). Sjedište područja (regije) bilo bi u Osijeku. Područje (regija) Slavonije i Baranje bi, po uzoru na talijanske i španjolske regije, imalo statut. Gradovi bi imali svoje statute, lokalnu upravu i samoupravu. Gradonačelnici bi se birali neposredno, na izborima. Područna (regionalna) skupština sastavljala bi se na temelju rezultata izbora. Na čelu područja (regije) bio bi neposredno izabrani župan.

5. Vrijednosti i načela Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje

5.1. Sloboda

HDSSB kao građanska slobodarska politička stranka Slavonaca i Baranjaca polazi od teze da je sloboda najveća vrijednost. Ona znači mogućnost većeg samoodređenja. Isključuje mogućnost svakog duhovnog, tjelesnog, gospodarskog i političkog pritiska te, posebice, državnu samovolju. Sloboda osobe znači njezino očitovanje u skladu s moralnim redom i društveno zajamčenim redom stvari. U političkom smislu označava mogućnost veće samostalnosti područja (regije) u odnosu na državnu cjelinu, kao mogućnost nesmetanog promicanja regionalnih interesa.

5.2. Obitelj

U društvenom smislu obitelj je temeljna društvena zajednica u kojoj se očituje pojedinac. Obitelj je srodstvena, prirodna, biološka, društvena zajednica, njegovana obostranom odgovornošću naraštaja i podloga je slobodarski shvaćenog društva. Njezina funkcija pokazuje se u odgoju djece. Njezino postojanje mora biti zajamčeno slobodom, a njezini interesi artikuliraju se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i, u širem smislu, globalnoj razini. Obitelj je pod osobitom zaštitom države.

5.3. Ljudska i manjinska prava

HDSSB kao slobodarska politička stranka građana polazi od toga da sloboda obitelji, društvenih i manjinskih skupina mora biti pravno zajamčena jer je odnos većine spram pojedinca i manjine mjerilo demokracije. Isto tako HDSSB polazi od toga da moraju biti zajamčena prava većine kako bi se uspostavio bolji red stvari i uspostavila ravnoteža društva shvaćenog u obliku društvenog organizma. Zaštita manjina znači zaštitu sastavnih dijelova Hrvatske. U Republici Hrvatskoj jamči se ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina, sloboda izražavanja pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija.

5.4. Domovina Hrvatska

HDSSB kao slobodarska politička stranka građana pod domovinom podrazumijeva Hrvatsku, njezinu povijest, kulturu, identitet, hrvatski narod i manjinske skupine. Domovina podrazumijeva prostorni, etnički i kulturni smisao. Područje (regiju) Slavonije i Baranje HDSSB razumije samo kao dio domovine Hrvatske.

5.5. Slavonija i Baranja kao demokratsko područje (regija) u Hrvatskoj

HDSSB kao slobodarska politička stranka građana Slavoniju i Baranju vidi kao demokratsko područje (regiju) u demokratskoj Hrvatskoj i kao demokratski izraz decentralizacije, supsidijarnosti i ravnoteže sa Zagrebom kao metropolom i glavnim gradom svih Hrvata i hrvatskih državljana.

5.6. Supsidijarnost

HDSSB kao politička stranka građana slobodarske orijentacije prihvaća princip (načelo) supsidijarnosti iz konteksta crkveno-socijalnog nauka radi poboljšanja kvalitete života u području (regiji) s mogućnošću prepuštanja onih poslova od strane države na razinu područja (regije) u smislu područne (regionalne) samouprave i ostvarenja slobode i demokratičnosti pojedinaca i obitelji u području (regiji).

5.7. Područni (regionalni) ustroj države i policentričnost vs. centralizacija

HDSSB kao politička stranka Slavonaca i Baranjaca i ostalih građana Republike Hrvatske slobodarske orijentacije, polazi od dvadesetogodišnjeg iskustva organizacije hrvatske države u obliku neučinkovitog glomaznog županijskog sustava da je takav organizacijski ustroj države postao preprekom razvoja hrvatskih područja (regija) i da je, u tomu smislu, potrebna reorganizacija države u pet hrvatskih povijesnih regija, radi objedinjavanja, koncentracije snaga i resursa u pojedinim povijesnim hrvatskim područjima (regijama) i uspostavljanja policentrične strukture društva (rašćlanjivanje na više središta tj. izlaženje neke inače jedinstvene pojave iz više centara) nasuprot dosadašnjem svekolikom obliku centralizacije i metropolizacije koji je prouzrokovao otežan razvoj područja (regija) i nesklad kvalitete života između metropole i područja (regija).

5.8. Pozitivna regionalna samouprava

HDSSB, kao slobodarska politička stranka Slavonaca i Baranjaca i ostalih građana Republike Hrvatske, odbacuje svaki ekstremni regionalizam koji bi doveo u pitanje opstojnost hrvatske države. HDSSB se zalaže za konstruktivnu i pozitivnu područnu (regionalnu) samoupravu koja neće dovesti u pitanje središnju vlast te koja će se prema središnjoj vlasti odnositi kritički i zahtijevati veću samostalnost u funkcioniranju područja (regije) na principima dekoncentracije, decentralizacije i supsidijarnosti.

6. Demokratska načela (principi) Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje u okviru Republike Hrvatske

6.1. Demokratska država

HDSSB kao politička stranka građana polazi od načela (principa) demokratske države. Vlast je u demokratskoj državi demokratski legitimirana vlast. U Republici Hrvatskoj vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljana. Narod ostvaruje vlast izborom svojih predstavnika i neposrednim odlučivanjem. U Republici Hrvatskoj državna je vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu. HDSSB kao politička stranka građana polazi od trodiobne strukture vlasti. Svaka vlast u trodiobnoj strukturi uživa određenu autonomiju propisanu zakonima. Princip demokratske države u punom obliku podrazumijeva ne samo demokratski oblik vladavine već i demokratsku organizaciju države. HDSSB kao politička stranka građana podupire Ustavne reforme u pravcu decentralizacije, demetropolizacije i novog upravnog i područnog (regionalnog) ustroja Republike Hrvatske.

6.2. Pravna država

Ostvarenje postulata demokratsko pravno socijalne državnosti nemoguće je bez ostvarenja principa pravne države. Pravnu državu određujemo kao državu vladavine prava i vladavinu koja poučava zakonima. Ljudi su pred zakonom jednaki, bez obzira na posebnosti. Ostvarivanje principa pravne države nemoguće je bez autonomije i nezavisnosti sudbene vlasti. Sudbena je vlast ta koja mora jamčiti i štititi vladavinu prava, primjenjivati pravo i izvršavati pravdu.

6.3. Socijalna država

HDSSB kao politička stranka građana slobodarske orijentacije zalaže se za princip (načela) socijalne države koja štiti egzistencijalni minimum građana. Socijalna država mora biti država zajamčenih i ostvarivih socijalnih prava. Socijalna država jest država koja skrbi, osigurava svoje građane od najrazličitijih rizika koji se mogu pojaviti uslijed različitih okolnosti. Prije svega socijalnog položaja zbog gubitka posla, nedostatka novca, bolesti ili djelovanja društvenih mehanizama koji pogađaju egzistenciju.

Socijalna država treba štititi ukupnu socijalnu sigurnost, socijalnu stabilnost i jamčiti socijalnu pravdu. HDSSB se protivi svakom raskoraku između propisanih ili zajamčenih prava socijalne države i nemogućnosti njihova ostvarenja. HDSSB se protivi gomilanju normativne regulative iz područja socijalnog zakonodavstva bez ekonomskog pokrića. Prava bez ekonomskog pokrića nisu ništa drugo nego manipulirana i fiktivna sredstva. Poreznom politikom nastoje se proizvesti povoljni učinci za potrebe socijalne države. Snaga socijalne države ovisi o razvijenosti nacionalnog gospodarstva i tržišta. Mora se voditi računa o tržišnoj podnošljivosti socijalnih rashoda. Socijalno zakonodavstvo mora točno odrediti društvene

grupe na koje bi se trebali odnositi učinci socijalne države. Valja voditi računa o kategoriji opterećenja građana.

6.4. Supsidijarna država

HDSSB kao slobodarska politička stranka građana promiče princip (načelo) supsidijarne i odgovorne države. Supsidijarna država jest država ravnomjerne i pravedne distribucije uloga, resursa, vlasti i moći koja segmentima državnog ustroja daje mogućnost samostalnog djelovanja bez dovođenja u pitanje funkcioniranje državne cjeline. Dužnost je Republike Hrvatske da uredi i stimulira ekonomski razvoj, no tako da se sredstva namijenjena u tu svrhu stave na raspolaganje što efikasnije i u potpunoj pravičnosti. Zadaća je države, uz održavanje principa (načela) supsidijarnosti, urediti ekonomske prilike u čitavoj državi, na način da se razvijaju po načelu pravde. HDSSB ima na umu da napredak nastaje i raste prije svega iz reda i duhovnih sila samoga naroda, stoga je potrebno da se HDSSB oslanja ne samo na tuđu pomoć nego i na vlastita sredstva koja treba potpuno razviti te gajiti vlastitim talentom i tradicijom.

6.5. Područje (regija) kao dio decentralizirane i policentricne države

HDSSB kao politička stranka građana polazi od shvaćanja područja (regije) kao decentraliziranog dijela hrvatske države kao supsidijarne i policentrične države. Policentizam s principom (načelom) autonomije i kooperacije omogućuje veće zadovoljavanje potreba i interesa građana. Decentralizirani i policentrični politički sustav predstavlja oličenje demokratskog principa (načela) u području organizacije države, uprave i samouprave.

6.6. Načela (principi) gospodarske politike

U području gospodarstva HDSSB kao politička stranka zalaže se za:

1. gospodarsku politiku socijalno tržišnog gospodarstva
2. politiku propitivanja pravnih temelja pretvorbe i privatizacije
3. politiku razvoja malih i srednjih poduzeća
4. politiku investiranja i razvoja
5. politiku otvaranja novih radnih mjesta i zapošljavanja
6. politiku regionalnog gospodarskog razvoja, posebice u ratom pogođenim područjima u smislu otvaranja novih pogona i radnih mjesta da bi povratnici mogli imati osiguranu egzistenciju
7. poljoprivrednu politiku malih i srednjih seoskih posjeda
8. politiku modernizacije seoskih gospodarstava kako bi RH, kao članica WTO-a, s tim gospodarstvima mogla konkurirati onima na svjetskom tržištu
9. politiku razvoja poljoprivrede kao bitne i prepoznatljive gospodarske djelatnosti u slavonsko-baranjskoj regiji
10. gospodarsko socijalnu zaštitu seljaka u odnosima seljak-država u slučaju otkupa i plaćanja poljoprivrednih proizvoda

11. politiku regionalnog razvoja prometa i prometnica te bolje prometno povezivanje s metropolom i srednjoeuropskim regijama
12. reformu poreznog sustava u funkciji razvoja gospodarstva i poticanja poduzetništva u regiji
13. politiku ulaganja stranog kapitala, a protiv politike novih zaduživanja
14. politiku regulacije dužničko vjerovničkih odnosa, bez čije je regulacije nemoguće gospodarenje
15. politiku integracije hrvatskog gospodarstva na regionalnoj i državnoj razini u globalne integracijske procese.

HDSSB će se svim svojim umnim i stvarnim sredstvima zalagati za ostvarenje gore navedenih načela (principa) svoje gospodarske politike.

6.7. Načela (principi) socijalne politike

Polazeći od postulata socijalne države HDSSB se zalaže za:

1. politiku zajamčivanja egzistencijalnog minimuma
2. politiku socijalnog zbrinjavanja građana
3. politiku ispunjavanja obveza prema umirovljenicima
4. politiku reforme zdravstvenog sustava
5. politiku participacije u zdravstvenom sustavu ili kombinacije uloge države i pojedinca
6. reformu mirovinskog sustava
7. politiku zaštite prava hrvatskih branitelja i njihovih obitelji
8. politiku socijalnog partnerstva kao najprimjereniju politiku dijaloga između udruga poslodavca, posloprimca i vlasti
9. politiku socijalnog dijaloga radi bolje i učinkovitije artikulacije društvenih interesa.

HDSSB će se, kao politička stranka građana, svim svojim umnim i stvarnim sredstvima zalagati za ostvarivanje načela (principa) svoje socijalne politike.

6.8. Načela (principi) obrazovne politike

Polazeći od temeljnih vrijednosti slobode i slobodne osobe HDSSB će se, kao politička stranka građana, u svojem djelovanju zalagati za sljedeća načela (principe) obrazovne politike:

1. načelo jednakopravnog pristupa osoba svim obrazovnim institucijama
2. produžavanje osmogodišnjeg na dvanaestogodišnje osnovno obrazovanje
3. prilagodbu školskog sustava potrebama informatičkog i globaliziranog društva 21. stoljeća
4. moderznizaciju obrazovnog sustava koja podrazumijeva informatičko opismenjavanje na svim razinama, uključujući učenike i nastavnike

5. očuvanje kulturnog i nacionalnog identiteta i njegova prilagodba na proces globalizacije
6. razvoj regionalnih sveučilišta i veleučilišta i njihovo prilagođavanje potrebama i interesima Slavonsko-baranjske regije
7. posebice razvoj osječkog Sveučilišta i njegove autonomije.

HDSSB će se, kao politička stranka građana, svim sredstvima zalagati za ostvarivanje načela (principa) svoje obrazovne politike.

6.9. Načela (principi) kulturne politike

HDSSB kao slobodarska politička stranka građana u području kulture zalagat će se za:

1. razvoj svih oblika kulture koji doprinose obogaćivanju i osmišljavanju života
2. razvoj kulturnih institucija nacionalnog i regionalnog značenja
3. promicanje i zaštitu nacionalnog i kulturnog identiteta
4. promicanje nacionalne i regionalne kulture u svijetu na paradigmi pluralizma kultura i protiv negativnih strana globalizacije kulture koja guši pojedinačne kulturne identitete i regionalne i nacionalne kulture svodeći ih na dodatke globaliziranoj masovnoj kulturi
5. promicanje i razvoj regionalnog srednjoeuropskog kulturnog identiteta kao sastavnice hrvatske kulture.

HDSSB će se svim sredstvima zalagati za oživotvorenje načela (principa) i ciljeva svoje kulturne politike.

6.10. Načela (principi) razvoja športa

HDSSB se zalaže za stvaranje organizacijskih i materijalnih uvjeta za:

1. razvoj športa i uspješno djelovanje organizatora športskih djelatnosti
2. podizanje opće tjelesne, zdravstvene i športske kulture građana, a osobito djece i mladeži
3. razvoj vrhunskih športaša te podizanje vrhunskih športskih rezultata
4. izgradnju športske infrastrukture, a posebice kapitalnih objekata, po europskim standardima kao temeljnog preduvjeta organiziranja velikih športskih priredbi.

6.11. Načela (principi) ekološke politike

HDSSB kao politička stranka građana slobodarske orijentacije s visokom ekološkom sviješću zalaže se za:

1. ekološku politiku kvalitete života

2. ekološku politiku zaštite prirodnih bogatstava, parkova prirode i zaštićenih područja u Slavonsko-baranjskoj regiji
3. ekološku politiku kažnjavanja glavnih zagađivača u regiji
4. ekološku politiku uvođenja ekoloških poreza
5. ekološku politiku zaštite voda, tla i zraka jer voda, tlo i zrak nisu monopol nas živućih, nego elementi života uopće i budućih generacija
6. ekološku politiku razvoja ekološke svijesti građana kroz sustav primarne i sekundarne socijalizacije građana.

HDSSB će se, kao politička stranka građana, svim sredstvima zalagati za oživotvorenje ekološke politike na dobrobit građana regije.

6.12. Načela (principi) područne (regionalne) i hrvatske europske politike

HDSSB, kao politička stranka građana slobodarske orijentacije, promiče sljedeća načela:

1. načelo decentralizacije i regionalizacije Republike Hrvatske u pet velikih, mahom povijesnih područja (regija)
2. načelo transgranične suradnje u kontekstu europskih integracija i bliskosti interesa stanovnika regija susjednih država te suradnje s dijelovima hrvatskog naroda u susjednim državama
3. načelo hrvatske države kao države hrvatskih područja (regija)
4. načelo Europe kao Europe regija
5. načelo Europe domovina nacija u kojoj će se, u kontekstu euro integracija i globalizacije poštivati pravo na nacionalne i kulturne posebnosti
6. načelo hrvatskih europskih integracija
7. načelo protivljenja pretvaranja Hrvatske u dio „Zapadnog Balkana“
8. načelo protivljenja balkanskim integracijama kao puta u eurointegracije
9. načelo protivljenja restauracijskim tendencijama obnove Jugoslavije
10. načelo samostalnog pristupa Hrvatske europskim integracijama
11. načelo domovine Hrvatske i hrvatskog područja (regije) Slavonije i Baranje u globalizacijskom procesu.

7. Zaključno

HDSSB je politička stranka građana čiji je glavni cilj izgrađivanje duhovnog i materijalnog bogatstva građana Slavonije i Baranje te cijele Republike Hrvatske, putem osmišljavanja i ostvarivanja aktivnosti i projekata koji doprinose ostvarivanju glavnog cilja. Nova uređenja se moraju stvarati, kovati, formirati. Republika Hrvatska i njezina područja (regije), a posebice Slavonija i Baranja, tijekom vremena moraju postati pravedno i stabilno društvo slobodnih i jednakih građana koji ostaju podijeljeni samo razlozima vjerskim, filozofskim i moralnim doktrinama.

Cilj je HDSSB-a, dakle, ostvariti drugačiju, bolju, prosperitetniju i sretniju Hrvatsku. Takvu Hrvatsku možemo ostvariti samo slozanim i razvojno usmjerenim djelovanjem, zacrtavajući

provedive i održive ciljeve koje ćemo ostvarivati poštivanjem prava svakoga pojedinca te sustavnim provođenjem principa pravednosti u raspodjeli javnih dobara i svih društveno-proizvedenih vrijednosti.

HDSSB će uvesti nova pravila i novu društvenu etiku koja će odrediti epohalne zadatke, koje treba izvršiti u našem vremenu, kako bi se postigao minimalan sklad između pojedinaca i hrvatskog društva, što je oznaka uspješne civilizacije. Kao i prije, i sada i u budućnosti valja odlučivati u konfliktima, valja nametati interese, nalaziti interpretacije – podjednako pregovorima i djelovanjem svakodnevnim jezikom.

U tom smislu potrebno je shvatiti naše dužnosti i najširi građanski interes da se novo područje (regija) Slavonije i Baranje u sastavu Republike Hrvatske, kao područje (regija) u državi, dovede u službu građanskog društva i uspostavi kao instrument općeg dobra. Zato je besmisleno voditi brigu o samo jednom dijelu državljana, a drugi dio zanemarivati. Državna vlast treba voditi brigu o uzdržavanju i promicanju probitaka svih njezinih građana.

Nije stoga nikakvo čudo da su se mnogi građani, potaknuti ovim pobudama, dali na niz pothvata da narečena načela (principe) HDSSB-a, navedenih u ovome Programu, provedu u djelo.

U Osijeku 8. listopada 2017.

**Predsjednika HDSSB-a
Branimir Glavaš, dipl. iur.**